వెన్నెల్లో విహరించు

నేనూ మా అక్కయ్య రేవతీ పుట్టింది ఒక కడుపునే అయినా విడివిడిగా పెరిగాం. మా అక్కయ్య పెళ్ళినాటికి నాకు బాగా చిన్నతనం. అప్పట్లో మాకు బాగా ఆస్తి ఉండేదిట. ఇంట్లో మొదటి పెళ్ళి కదా అని ఒళ్ళూ పై తెలీకుండా ఖర్చుపెట్టేశాడుట నాన్న. ఆ అయిదు రోజుల పెళ్ళి ఆఖరు రోజున మాకు వ్యతిరేకంగా కోర్టు తీర్పు అయి మా ఆస్తి అంతా అన్యాక్రాంతం అయినట్టు తెలిసిందిట! ఆ దెబ్బతో మంచం చేరిన మా నాన్న మరి లేవలేదుట. మా పెద్దమ్మ మొగుడికి ఎంతో కష్టంతో నన్ను దత్తత యిచ్చి మరీ కన్ను మూశాడట.

పట్నంలోని మేడింటికి మా పెద నాన్నా వాళ్ళతో మకాం మార్చేయడంతో మా మధ్య దూరం బాగా పెరిగింది. మా ఇద్దరి మధ్యా ఉన్న ఇరవై ఏళ్ల వయసు తేడా సరేసరి అయితే మా అక్కయ్యకీ నాకూ మధ్య నున్న అసలైన అగాధమేమిటో నా పెళ్ళినాడు గాని అవగాహన కాలేదు.

మా అక్కయ్య కూతురు అనూరాధనే నేను పెళ్ళి చేసుకున్నది.

చెప్పకేం ఆ పిల్లని చేసుకోడం మా పెద్దమ్మ కాట్టే యిష్టం లేదు. 'ఆ రేవతిని అన్నీ పాత

పద్ధతులు. ఇక్ష్వాకుల కాలం నాటి ఆచారాలు. ఆ ఇంటి పిల్లని తెచ్చుకుంటే మనం సరిగా సర్దుకుపోలేమేమోనని నా భయం' అని మొదట్లోనే స్పష్టీకరించింది. ఇంకా మే ఇలా పడుగూ పేకా వేస్తూ ఉండగానే ఓనాడు అక్కని తీసుకుని మా బావ మా యింటికి వచ్చేశాడు.

ఆ అమ్మాయి చక్కదనం ముందు మా అనుమానాలన్నీ చెల్లా చెదరు అయిపోయాయి. మా పెద్దమ్మ కూడా మరేం అడ్డు చెప్పలేదు.

'ఇలా అనూని ఇక్కడికి తెచ్చినట్టు మా రేవతికి తెలిసిందో ఇంటికి నిప్పెట్టేస్తుంది. దానివన్నీ రూల్సు, ఆధునికి భావాల్ని అర్థం చేసుకునే తాహతు అది సంపాదించలేదు. మీకు మా అనూనచ్చినందుకు సంతోషం. మరోసారి పెళ్ళి చూపులంటూ మా యింట్లో యధావిధిగా ఏర్పాటు చేసి మీకు తెలియజేస్తాను. అప్పుడే వచ్చి చూసుకున్నట్టు మా యింట్లో చెబుతారుగా!"

ఇవతలి గది లోంచి ఇలాంటివి వినపడుతున్నా నా చూపులు మాత్రం పక్క గదిలోని గోడ ల్ని చీల్చుకుని అక్కడ నిలబడిన అనూరాధ బట్టలు చీల్చుకుని ఎక్కడెక్కడో స్పృశిస్తున్నాయ్!

పెళ్ళినాటి పేచి అంతా మగపెళ్ళివారిదే అని చెప్పుకుంటారు. మా విషయంలో మాత్రం జరిగింది దానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకం. ఆ రెండ్రోజులూ ఎక్కడ చూసినా మా అక్కయ్య గొంతుక ఆ పెళ్లి పందిట్లో మార్మోగి పోయేది. మా వాళ్ళు ఎక్కడికక్కడ సరిపెట్టుకుని సర్దుకు రాబట్టిగాని మరొకరైతే అక్కడికక్కడే తెగతెంపులు చేసుకుని వచ్చేసి ఉందురు.

మాట వరసకి ఇప్పటి పెళ్ళిళ్ళలో డ్రింక్ పార్టీ అనేది వీడియో తియ్యడం అంత సర్వ సహజం. నలుగురూ ఆమోదించి ఆచరణలో పెడుతున్నంత కాలం దాని మంచి చెడ్డల విమర్శ అప్రస్తుతం. అయినా మా నారాయణ బావ అక్కయ్యకి జడిసి ఆవిడకి తెలీకుండా పార్టీ ఏర్పాటు చేశాడు. పెద్ద పెద్ద ఫంక్షన్సులో ఇలాంటివి దాగుతాయి గనకనా! 'ఇలాంటి దగుల్బాజీతాగుముచ్చు సంబంధం అనుకోలేదు' అంటూ ఆవిడ ఎగరగొట్టిన దుమ్ము మా వాళ్ళ కళ్ళల్లో పడి మందు మీద ఉన్నారేమో చిందులు తొక్కేశారు. వాళ్ల కాళ్ళా వేళ్ల పడేసరికి మా నారాయణ బావ నవ నాళ్ళూ క్రుంగిపోయి ఉండాలి.

ఏమైనా సొంత అక్కయ్యలో ఇంతగా విజృంభిస్తున్న స్టుపిడిటీకి తట్టుకోలేక నా మనసు విలవిల్లాడింది. పిల్లకి తల్లిగాలి సోకకుండా మా బావ అంత చిన్నతనం నుంచీ అనూని పై ఊళ్ళో హాస్టల్లో పెట్టి ఎందుకు చదివించాడో అర్థమయింది. అయితే పగలంతా నన్ను అల్లరి పెట్టిన ఆలోచనలన్నీ ఏ రాత్రికి ఆ రాత్రి పడక గది గడప దగ్గిరే ఆవిరి అయిపోయేవి.

అలా మిడిసి పడుతూ ఎగిరెగిరి సాగిపోతూ ఆరంభమయిన మా సంసార జీవనం, కాస్త కుదురుగా కొన్నాళ్ళు నడిచి ఈ అయిదేళ్ల తర్వాత ఈ మధ్య అతి నెమ్మదిగా డొర్లే స్టేజికి చేరుకుంది. నాలుగేళ్ల శశికాంత్ ఏడాది తారా మా ఇంట్లో ఉదయించిన మాట నిజమేగాని సొగసులు కాదని లొసుగులు ఎత్తి చూపే స్థితికి దిగజారిపోయాక, ఇక కాపురాల్లో కాంతులు ఎలా కనిపిస్తాయ్?

లోపాలు కనపడక పోవాలే గాని అణువంతటివి అంతరిక్షం సైజుకి ఎదిగిపోడం అదెంత సేపు! మాట వరసకి ఆడదాని కళ్లల్లో దుమ్ముకొడితే మగాడి తప్పేమోగాని తన మటుకు తను వేరే దమ్ముకొట్టుకుంటే అదో బ్రహ్మహత్యా పాతకమా! అప్పటికీ ఫామిలీ లేడీసు ఇలాంటివి ఆమోదించరని మనసు ఎలాగో ఉగ్గబట్టుకుని, పెళ్ళికి ముందే నా బ్రెయిన్‌కి పెయిన్‌బామ్ లాంటి ఆ చెయిన్

స్మోకింగుని ఎలాగో అపు చేసుకున్నాను. నా పాంటుకి లోపలి వైపు సీక్రెట్ పాకెట్‌లో ఉండే సిగరెట్ పెట్టి ఎప్పుడూ గుర్తు చేస్తూనే ఉంటుంది. అయినా ఇన్నాళ్ళూ నిగ్రహించుకువచ్చానా లేదా?

కొత్తగా వచ్చిన కుర్ర స్టెనోతో ఆ రోజు కబుర్లలో కాలం దొర్లిపోయి ఇంటికొచ్చాకగాని గుర్తు రాలేదు, అనూని ఆ వేళ సినిమాకి తీసికెళతానని మాట ఇచ్చానని. పిల్లల్ని తీసుకుని అప్పుడే ఆవిడ రిక్షా ఎక్కి పావుగంట దాటిందంటూ పక్కింటి వాళ్ల తాళాలు ఇచ్చారు.

గిల్టీగా ఫీలయినప్పుడు బుర్ర పల్టీలు కొట్టకుండా చురుకుదనం కలిగించే పనిముట్టు సిగరెట్టు. అలా ఊదేస్తూ ఊహాలోకాల్లో ఈ దేస్తూ ఎంత సేపు గడిపానో నాకే తెలీదు. అనూ గావుకేకల్లో ఈ లోకంలోకి వచ్చి చూట్టూ పరికించాను. టిక్కెట్లు దొరక్క పిల్లల్తో ఏ సందున ఇంట్లో దూరిందో మరి, నలుగుర్ని కేకేసుకు వచ్చి మరీ మీటింగు పెట్టినట్టుంది.

'చూశారా! చూశారా! ముగ్గులు పెట్టిన తులశమ్మ ముంగిట్లో శుక్రవారం పూటా కాండ్రించి ఉమ్ములూ, కాల్చి పారేసిన సిగరెట్టు పీకలూ! పవిత్రమైన మునీశ్వరుల యాగవాటికల్ని రక్తమాంసాలు పోసి రాక్షసులు ధ్వంసం చేశారంటారు చూశారా, ఇదిగో ఇలాగ ....,

నలుగురి మధ్య తల తీసెసినట్టు చేసి పారేస్తే మాటాడక ఊరుకుంటే నా మగతనం ఏం కాను! తిప్పి కొట్టే అవకాశం అతి త్వరలోనే చేజిక్కింది.

అనూరాధకి ఎడంచేతి చూపుడు వేలూ, మధ్య వేలూ జోడించి నోట్లో పెట్టుకుని పీల్చే అలవాటు పెద్దయ్యేదాకా ఉందని విన్నాను. పెళ్లయాక కూడా అప్పుడప్పుడా అతీంద్రియావస్థలో మునిగి తేలుతూ ఉంటుందని అనుభవ పూర్వకంగా తెలుసుకున్నాను. ఏదో ఫైలు మరచిపోయి నేనోనాడు ఇంటి కొచ్చేసరికీ ఇదీ దృశ్యం! వెంటనే కెమెరా క్లిక్ మనిపించే దాకా ఉండలేకపోయాను. ఆ ఫోటో నాలుగు కాపీలూ ' నిర్మల గంగ నిజస్వరూపం' అనే కేప్షన్‌తో సహా ఆ చుట్టు పట్ల నలుగురికీ అందజేస్తేగాని నా పగ చల్లారింది కాదు, ఏం చెయ్యమన్నారు!

అవును! ఏం చెయ్యమన్నారు.... విడివిడిగా మే చెడ్డవాళ్లం, కాదు కలివిడిగానే మాలో ఏ కలహం పుట్టినా ఒకప్పుడు ఏకాంతంగా ఉన్నప్పుడే ఎత్తిపోతలు ఈ మధ్య పక్కని గుంట జంట ఉన్నా పరుషాలు ఆపలేని పౌరుషాలకు పాల్పడుతున్నాం. మరీ ఇటీవల కాలంలో ఏ రైల్వే ప్లాట్ ఫాం మీదయినా సరే జుత్తు జుత్తూ పట్టుకోడానికి మేమిప్పుడు సిద్ధం. పోనీ యీ మాత్రపు స్వారస్యంతోనైనా మా సంసారం సాగిచావకూడదా? ఏదో సుఖపడి అఘోరిస్తున్నట్టు మా అత్తగారు దిగబడింది. అదే, మా అక్కయ్య రేవతి!

ఉన్న ఒక్క కూతురి దగ్గరికీ నిలుచున్న పాళంగా దిగిపోడానిక ఆవిడకీ అభ్యంతరం ఏం లేదుగాని, ఆ కూడా వచ్చిన సామాను చూస్తే నాకు కళ్లు తిరిగేయి. ఇలా దిగిపోయిందేమిటా అనిపించింది. 'రెణ్నెల్ల కిందటేగా బావ రిటైరయిందీ, ఏకంగా యిక్కడికి వచ్చేస్తారనే అనుకున్నాం. అక్కడ మీ యిల్లు అమ్మకం పెట్టేరా? అన్నీ అయి పోయాక ఏకంగా ఇద్దరూ లారీతో వచ్చేస్తే బావుణ్ణు కదా! నువ్వు వచ్చేస్తే ఈ వయసులో ఆ ఒంటరి మనిషికి ఇబ్బందేమో! అనే నా మాట యింకా నోట దాటనేలేదు, అక్కయ్య చుర చుర చూసింది. 'ఏ వయసులో అయినా మీ బావ ఇబ్బందికీ, నేనింటి పట్టున ఉండడానికీ ఎటూవంటి సంబంధమూ లేదులే, నువ్వాట్టే కంగారు పడనక్కర్లేద్దు!' అంటూ ఓ విషపునవ్వు నవ్వి విసురుగా లోపలికి వెళ్లిపోయింది. ఈవిడ కూతురు

మాట మామూలుగా ఉండదు, ఏదో అరచినట్టు ఉంటుంది.!ఇక ఆ తల్లిగారి పలుకు కిటుకు ఇప్పటికీ నాకు తెలిసింది. ఎక్కడో చరిచినట్టు ఉంటుంది. ఎవరో కరిచినట్టు ఉంటుంది.

చూడ్డానికయితే ఆ కూతురి తల్లిలా ఉండదు, అక్కలా ఉంటుంది. శరీర సౌష్టవం మాట అలా ఉంచి మరి ఏ వేళప్పుడు ఏ సందున ఇంత హెయిర్ డ్రైపూసేస్తుందో ఒక్క తల వెంట్రుక పండ నివ్వదు. ఈ వయసులో రోజుకి ఎన్ని సెట్లు మారుస్తుందో కట్టుకున్న బట్టనలగనివ్వదు. ఇంతటి నీట్‌నెస్ చూసి ఇదంతా మోడ్రన్ అవుట్ లుక్ అనుకుంటే ఇంతకన్న తప్పు అంచనా ఉండదు!

ఈ ఆడవాళ్ళిద్దరూ ఎకరికివారే ఒక్క చూపుడు వేలు మీద ఈ భూచక్రాన్నంతా తిప్పగల సమర్థులమనే సంపూర్ణ విశ్వాసంతో ఉన్నవారు! ఇక వీరిద్దరూ ఒక చోట చేరితే నాలాంటి మామూలు శాల్తీలు ఆ శక్తిద్వయానికి ఆనుతారా! ఆ ధాటీకీ ఘాటుకీ తట్టుకోలేక నెల్లాళ్ల దాటకుండానే మా బావదగ్గిరికి పరిగెత్తాను. అదొక్కటే కాదు. నారాయణ బావ ఎవర్తినో చేరదీసి పబ్లిగ్గా కాపరం వెలిగిస్తున్నాడనే స్కాండల్ అక్కయ్య నోటనే కాదు, ఎందరో చెప్పగా విన్నాను. 'ఈ వయసులో ఇదేం పోగాలం!' అని నిలదీసే అధికారం ఇంకా నాకుంది గనక హడావిడిగా బస్సెక్కేశాను. తీరా ఆ ఒక్క రోజా వాళ్లతో గడిపాక నా మతి పోయినట్టయింది.

• నారాయణ బావ కొత్తగా పెట్టిన ఎంసెట్ కోచింగ్ సెంటరుకి పార్వతమ్మ ప్రిన్స్‌పాలట. భర్తా పిల్లలూ యాక్సిడెంటులో పోతే పుట్టిల్లయిన ఆ ఊరు చేరిందట. ఏడాదయాక కాస్త తేరుకుని బావ ఆధ్వర్యంలో మిగిలిపోయిన ఎమ్మే పేపర్లు కట్టి, కిందటేడే డిగ్రీ తెచ్చుకుందిట.

లోకంలోని చిత్రాలన్నిటిలోకి చిత్రమైంది ఏమిటంటే అప్పటి వాళ్ళిద్దరి అనుబంధమూ అనిపించింది నాకా క్షణాన ఒకే కడుపున పుట్టిన అక్కయ్య యింట్లో అడుగు పెట్టినప్పుడు ఎంతో బెరుకుగా దిగులుగా ఎప్పుడు పోదామా అన్నట్టు ఉండేది నా ప్రాణానికి. ఎంత తెలిసిన వాడినయినా అతిధిని కదా, ఆ ఒక్కరోజైనా కొంప నిశ్శబ్దంగా ఉంచడానికి మా బావ నోచుకుని ఉండద్దూ! మామూలు కంటె పై స్థాయిలోనే కొంప ఎగిరిపోయేది.

సీరియస్ టైపు తగవులన్నిటికీ కారణాలు సీరియస్‌గా ఉండాలని లేదు, సిల్లీగా ఉంటాయి కూడా.

బూరెల మూకుడు కాస్త పై వైపు మసి ఉండిపోయిందనీ, దాంతో ఆనాటి మడి ఆమూలాగ్రం తగలడినట్టేనీ, తద్వారా తలపెట్టిన సమస్త పూజావిధానమూ సర్వనాశనమై మన్వంతరాలన్నీ మంట కలసిపోయినట్టేననీ పని మనిషి అప్పలమ్మ మీద అక్కయ్య రేవతి గావు కేకలు.

ఆ కేకల ధాటికి జడిసి అప్పుడే నిద్రకి ఉపక్రమిస్తున్న అతిధి తమ్ముడు హడలిపోయి మంచం మీంచి కింద పడినా ఆవిడ ఊరుకోదు. అవమాన భారంతో గుండె దెబ్బతిని యింటాయనకి పల్సు అందకపోయినా ఆవిడ లక్ష్యపెట్టదు. కంటికి కనిపించే తమ్ముడూ కట్టుకున్న మొగుడూ, ఇలాంటి శాల్తీలు ఆవిడ దృష్టిలో ఎలా పోయినా బాధ లేదు. ఎక్కడ ఏ మాత్రం దోషలేశమయినా అంటకుండా పరమ పవిత్ర స్థాయిలో నోములూ వ్రతాలూ, పూజలూ పుణ్యావహాచనాలూ నిర్వహించబడి గోత్రాలు ఆచంద్రార్కమూ గౌరవించబడాలి. ఋషులు శాంతించాలి, దైవాలు దీవించాలి, మనుషులు ఎలా తగలడితేనేం!

ఇంతకీ ఎవరి ఆరగింపుకి ఏ ప్రసాదం చేయించాలని చూసినా ఆ పని జరిగేది ఆ మూకుడు లోపలి వైపున గాని అవతలి వైపున కాదు. ఇటువైపు పరిశుభ్రంగా తళతళ లాడుతున్నంత కాలం అటు వైపు నుంచి వచ్చి అంటుకుని కులభ్రంశం చేసే కల్మషం ఏమిటో రీజనింగుకి మాత్రం అందదు!

తల్లి చేసిన ఈ మూకుడు తోముడు ఆర్భాటం గుర్తుకు తెచ్చుకున్నపుడల్లా మొదట్లో వాళ్లమ్మాయి చేసిన 'ఒకే నూతిలో రెండు రకాల నీళ్ల ఉదంతం ' కూడా నన్ను వెంబడిస్తూ ఉంటుంది.

మేం మొట్టమొదల్లో కాపురం ఉన్న యింటి పెరట్లో ఓ నుయ్యి ఉండేది. సిమెంటు చప్టా, మంచి గిలకా కూడా ఉండేవి. బాల్చీ తాడూ మాత్రం మావి. దాసీ మనిషి రాగానే బాల్చీ తాడూ ఇచ్చేది మా అనూరాధ. నీళ్లు తోడి, అంట్లు తోమి, వాడుక నీళ్లు బాల్చీలలో నింపి దాసీ మనిషి దూరంగా వెళ్లిపోయేది. కాస్సేపటికి అనూ వచ్చేది. అంతకు ముందు రోజు ఉంచుకున్న నీళ్లతో చప్టా కడుక్కునేది. బాల్చీ సబ్బు గుండతో తోముకుని తాడు మీద పసుపు నీళ్లు జల్లుకునేది. నీళ్లకి కులం లేదని అనుకునేరు ఒకే నూతిలోంచి అవుతే ఔగాక దాసీది తోడినవి వాడకానికి, వాటి పేరు కాపనీళ్లు! అమ్మగారు తోడినవి తాగడానికి, వాటి పేరు బ్రహ్మణ నీళ్లు!

నా మనసు వర్తమానానికి మళ్లిస్తూ పార్వతిని పరిచయం చేస్తూ బావ 'ఇదుగో ప్రిన్సిపాలు అయిన నాటి నుంచీ యీవిడే నా బ్రెడ్ విన్నర్' అంటూ నాకే వినపడేలా 'మరీ ఈ మధ్య బెడ్ విన్నర్ కూడా' అని పూర్తి చేశాడు. ఆ ఆఖరి వాక్యం నా గుండెల్లో అలా దిగబడిపోయింది. ప్రయారిటీస్ ఏమిటో తెలుసుకోకుండా ప్రగతి అంటే అర్థం చేసుకోకుండా మూఢత్వం తోనే ముక్తి అనుకునే మా అక్కయ్య కాపరంలో మా బావ మొహం ఒక్కసారంటే ఒక్కసారైనా ఇంతగా వెలిగిపోలేదు.!

పించెను పుచ్చుకున్నాకైనా పించెం విప్పి ఆడింది ఆ మనసు, అదెంత కాదు! అలా దోహదం చేసిన ఆ మనిషిదెంత గొప్ప మనసు!

నారాయణ బావ జీవితంలోని చివరి మలుపు నాకు చెప్పకుండానే గొప్ప సందేశం అందజేసింది. ఏ పాతికేళ్లు మా అక్కయ్యతో ఏంపడ్డాడో మహానుభావుడు, పద్మశ్రీ యివ్వొచ్చు. అయిదేళ్ళకే నాదారి నాకు చూపించిన వాళ్లమ్మాయి బృహశ్శక్తికి జోహార్లు. ఇద్దరూ ఓ చోట చేరారు గనక ఒకరు జీవాత్మ మరొకరు పరమాత్మా అనుకుని కలిసిపోయి కాలక్షేపం చెయ్యగల చరితార్థులు. ఉప్పు, పులుసూ తిని సారమూ స్పందనా ఆశించే నాలాంటి జీవికి మరో దారి తప్పదు. రుక్మిణిని లేవదీసుకు పోయిన శ్రీ కృష్ణుడే సుభద్రని ఏ వేషం వేసి ఎలా లొంగదీసుకొవాలో అర్జునుడి లాంటి నరులకు సూచించగలడు. ఏమైనా ఇక ఆలశ్యం చేసి నేను సాధించకునేది ఏమీ లేదు. మన యింట్లోకి వెన్నెల రాదు. మనమే వీధిలోకి పరిగెత్తి వెన్నెలలో విహరించడం నేర్చుకోవాలి.

(జ్యోతి మసపత్రిక, ఉగాది '88)

✿